

Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry  
Opistontie 10 A 2  
32100 YPÄJÄ

Ympäristöministeriö  
PL 35  
00023 VALTIONEUVOSTO

2.9.2013

**ASIA:**

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ERÄIDEN MAA- JA PUUTARHATALOUESTA PERÄISIN OLEVIENTEN PÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISESTA**

Ympäristöministeriö on 5.7.2013 jättänyt lausunnoille nitraattiasetuksen uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksen valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta. Lausunnon jakelulistalla olisi toivottu huomioitavan myös hevosalan toimijoita.

Hippolis pitää annettua asetusmuutosta osittain erittäin tiukkana ja hevostalouden erityispiirteitä muihin tuotantoeläinlajeihin verrattuna heikosti huomioivana. Hevosten pito, tarhaus, laiduntaminen sekä hevosen lanta, sen koostumus ja lannankäsittely poikkeavat muista tuotantoeläimistä huomattavasti. Asetusluonnos on valmisteltu ensisijaisesti muiden tuotantoeläinten pidon näkökulmasta, mutta asetusta sovellettaisiin myös hevosten pitoon ilman tilan kokoon tai eläinmääriin liittyviä rajoituksia. Asetusluonnos aiheuttaa kohtuuttomia ja hevosen pitoon soveltumattomia vaatimuksia.

Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry lausuu luonnoksesta seuraavaa:

§ 2 Jaloittelutarha ja ulkotarha – käsitteet eivät sisällöltään tällaisenaan vastaa hevosille käytettäviä tarhoja ja laitumia. Niihin kohdistuvat vaatimukset eivät sovellu hevostalouteen.

§ 4 Ehdotus eläinsuojien ja rakennelmien sijoittamisesta on kohtuuton. Kohdan 1 maaperäselvitys on liian epäselvä käsite. Sijoituspaikan soveltuvuutta koskeva arviointi tulisi tehdä tapauskohtaisesti.

§ 5 Lantavarastojen ohjetilavuudet (m<sup>3</sup>). 12 kuukauden varastoimisajaksi varten eläintä/eläinpaikkaa kohti lantatyyppittäin (Hevonen kuivikelanta 24 m<sup>3</sup> ja poni 17,5 m<sup>3</sup>)

- Hevosten ja ponien osalta lantatilavuusvaatimus on kaksinkertaistunut verrattuna nyt voimassa olevaan asetukseen
- Tilavuusvaatimuksen korotus vaikuttaa suhteettomalta. Kuivikelannan määrä riippuu myös kuivikevalinnoista ja karsinoiden puhdistustyylistä.
- Luonnoksessa ponin 12 kuukauden ajalta syntyvä lantamäärä on suuri 17,5 m<sup>3</sup> ja katsotaan nyt kategorisesti. Käytännössä poni voi tarkoittaa esim. säkäkorkeudeltaan 80 cm korkeaa shetlanninponia tai 146 cm korkeaa risteytysponia – jolloin lannanmäärällä on myös erittäin suuri ero.
- Hevosten kuivikelannasta suurin osa on pelkkää kuiviketta ja murto osa lantaa ja kuivikkeeseen imeytynyttä virtsaa.
- Katsomme, että hevostallien yhteydessä sijaitsevien lantaloiden kokomitoitus on nykyisellään riittävä.

Lantaloiden tilavuusvaatimus on kohtuuton esimerkiksi kasvukeskusten läheisillä alueilla sijaitseville talleille, joilla ei ole maatilakytöstä. Nämä tallit sijaitsevat usein hyvien ja tasapuolisten kulkuyhteyksien päässä asiakkaista. Lantaloiden tilantarve isoilla talleilla (esim. 40-60 hevosta) saattaisi johtaa erittäin kalliiseen maa-alueen lisätarpeeseen. Tämä olisi esim.

pääkaupunkiseudulla kohtuuton kustannus.

5 § 3 mom: Luonnoksessa todetaan: Jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 20 m<sup>3</sup> vuodessa, voidaan lanta varastoida siirtolavalla tai muulla vastaavalla tiivisrakenteisella alustalla, joka on katoksessa tai joka voidaan kattaa peitteellä. Mikäli tätä verrataan esitettyyn tilavuusvaatimukseen, tilanne olisi sovellettavissa vain yhden ponin talleissa tai yhden hevosen mikäli laidunkausi on vähennetty lantalatilavuudesta. Hevosia ei kuitenkaan ole eläinsuojelullisista syistä suositeltavaa pitää yksin, joten 5 §:ssä todettu tilanne enintään 20 m<sup>3</sup> syntyvästä lantamäärästä ei hevestiloilla olisi juuri lainkaan sovellettavissa.

§ 5 Vaatimukset estävät viime aikoina kehitettyjen ja käyttöön otettujen lannan ravinteiden hyödyntämiseen tähtäävien menetelmien kuten tuubikompostoinnin ja syväkeräyskompostin käyttöä. Näistä tulisi olla asetuksessa maininta sallittuna toimintatapana ja ne tulisi sallia muuallakin kuin tiivispohjaisella alustalla. Muovi tulisi hyväksyä tiiviinä materiaalina.

Nykyään on yhä useampia hevestiloja, joissa lantahuolto hoidetaan toimittamalla lantaa säännöllisellä sopimuksella ympäristöluvan omaavalle vastaanottajalle/lannan hyötykäyttäjälle tai viljelijälle lantavarastoon myöhemmin pelloilla hyödynnettäväksi. Mikäli lanta toimitetaan säännöllisesti hyödynnettäväksi, tulisi tallilla hyväksyä mitoitusta pienempi lantavarasto ja/tai myös yksinomaan tiiviille alustalle sijoitettu asianmukainen siirtolava.

Toiminnan kannalta järkevintä olisi, että hevestiloilla siirtolava olisi sallittu aina, jos lanta hyödynnetään muualla ja toimitetaan säännöllisesti.

§ 7: Vaade kaikkien lantaloiden kattamisesta on kohtuuton. Kattaminen tulisi nykyiseen tapaan ratkaista tallin rakennusluvan yhteydessä tapauskohtaisesti. Hevosen kuivalannasta kattamattomassakin lantalassa aiheutuvat haitat ovat lähinnä visuaalisia tai hyvin pienelle alueelle rajoittuvia haju- tai kärpäshaittoja. Kattamista voidaan edellyttää, mikäli välittömässä läheisyydessä on häiriintyviä kohteita, kuten asutusta. Mikäli häiriintyviä kohteita ei ole ei kattamisella saavuteta hevosen kuivalannan osalta juurikaan ympäristöhyötyjä. Hevosen kuivalantalan kattaminen voi olla myös paloturvallisuusriski, varsinkin, jos kuivikkeena käytetään turvetta. Kuivikelanta on myös niin kuivaa, että sadevesi pääsääntöisesti imeytyy kuivikkeeseen. Huomioitavaa on myös se, että kuivikelannan kastuminen parantaa kompostoitumisominaisuuksia.

Jos pyrkimyksenä on edistää ravinnekiertoa, ei kotieläimettömiltä tiloilta, jotka vastaanottavat kuivikelantaa, voida vaatia tiivispohjaista katettua lantalaa.

Katetun lantalan vaatimus (yli 20 m<sup>3</sup> eli jo yhdelle täysikasvuiselle hevoselle) ei ole linjassaan asetusluonnoksen hevoskohtaisen lantavaraston ohjetilavuuden (17,5 m<sup>3</sup> /poni tai 24 m<sup>3</sup>/hevonen) kanssa.

§ 7 mom 3 vaatimus kuormausalueen tiivispohjaisuudesta on määrittelynä epäselvä ja kohtuuton, vaatimuksesta ei mm. selviä kuormausalueen laajuus.

§ 7 mom 4 vaatimus pysyvien ruokinta- ja juottopaikkojen kattamisesta ja tiivispohjaisuudesta on kohtuuton ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia hevestiloille sekä tiivispohjaisuuden osalta esitetyssä muodossa jopa hevosille vaarallinen.

Hevosia pidetään pääosin läpi vuoden öisin tallissa tai pihatossa ja ne ulkoilevat yleensä ulkotarhoissa rajoitetun ajan päivässä. Hevoset liikkuvat ulkoillessaan niin paljon, ettei niiden jaloittelualueilla voi olla asfalttiin verrattavia pintamateriaaleja ja vaan pohjien tulee olla hevosen liikkumiseen turvallisia. Ruokinta- ja juottopaikkojen ympäristövaikutusten hallinnan osalta puhtaanapito lannasta ja ruuan jäämistä on riittävää. Pohjamateriaalin tulee olla valittavissa tarkoituksenmukaisesti kohdepaikan ja sen hevosten mukaan.

§ 8 Kuivikelannan varastointi aumassa tulisi olla mahdollista läpi vuoden. Hevosen kuivikelannassa on kuiviketta suurin osa (60-80 %), suuri kuiva-ainepitoisuus ja pieni määrä ravinteita. Aumavarastoinnista tulee poistaa tarkka kuiva-ainepitoisuutta koskeva määräys. Ympäristön kannalta ratkaisevaa on riittävä valumien estäminen, joka tulee tehdä sitä huolellisemmin, mitä kosteammasta materiaalista on kyse. Jos hevosenlanta on asianmukaisesti patteroitu, valumia ei synny.

Lopuksi todetaan, että hevostalouden osalta asetuksen vaatimusten taloudelliset vaikutukset ovat kohtuuttomia. Perustelumuistioissa on todettu, että asetusluonnoksessa esitetyt lisävaatimukset, kuten lantaloiden laajentamisesta ja uusien lantaloiden ja laajennusten kattamisesta tai ruokinta- ja juottopaikkojen kattaminen eivät tulisi tiloille taloudellisesti kohtuuttomiksi, koska näitä kustannuksia voidaan osittain korvata maatalouden investointituilla. Hevostiloista maataloustukien piiriin kuuluu vain maataloudeksi luokiteltava hevoskasvatus. Siten suurin osa hevostiloista on näiden tukimuotojen ulkopuolella, joten investoinnit olisivat merkittäviä. Lisäksi hevosten pito on usein harrastustoimintaa.

Asetusmuutosten soveltaminen kaikkeen, myös pienimuotoiseen hevosten pitoon lienee osin myös valvonnallisesti mahdotonta ja johtaa eriarvoiseen kohteluun.

Hippolis katsoo, että nitraattiasetuksen uudistuksen valmistelusta on puuttunut riittävä hevostalouden asiantuntemus ja hevosten hyvinvoinnin tuntemus.

Anne Laitinen  
projektipäällikkö  
Hippolis – Hevosalan osaamiskeskus ry  
puh. 040 766 0830  
[anne.laitinen@hippolis.fi](mailto:anne.laitinen@hippolis.fi)